

У шестој књизи „Анала“ велики римски истричар Корнелије Тацит описао је последње дане нераздвојног пријатеља цара Тиберија, сенатора Нерве, који као одличан познавалац људског и божанског права, богат здрав одлучио да умре. „Чим Тиберије дозна за то, није га више напуштао. Распитивао се за узрок, молио, најпосле му казао како је то горко сазнање за његов углед када најближи међу његовим пријатељима без икаквог разлога хоће да оде у смрт. Нерва је одбијао свако објашњење и наставио да гладује. Они који су знали његово мишљење говорили су да је згрожен и ужаснут, гледајући изблиза све страхоте које су задесиле државу одлучио да умре часно, још неокаљан, још неначет“.

У оваквој судбини сенатора Нерве можемо препознати универзалну метафору о односу власти и интелектуалне елите која се препознаје у жељи и намери оних људи који припадају пре свега истинској духовној и друштвеној елити да сачувају своју част и неокаљаност. Јер, савремена политика је одавно постала обична каљуга у којој часни људи тешко проналазе своје место јер поседују врлине које су изгубиле значај у савременим политичким играма.

Зато се сасвим природно намеће дилема: ко су данас узданице наших странака? Да ли је криза интелигенције у странкама узроковала свеопшту интелектуалну кризу у друштву и, као основно питање: да ли је криза страначке интелектуалне елите протерала елиту из Србије?

Овде је у питању опште значење једне друштвене правилности у односу политике и интелектуалне елите која мора бити чувар најузвишенијих принципа слободе, критичког мишљења и одбране општих интереса, али и врлине као врховног републиканског принципа. Ово су основни изазови када се покуша одговорити на питања која су покренута у овом истраживању односа страначке интелектуалне елите и наше политичке елите. Зато се сасвим природно намеће дилема: ко су данас узданице наших странака? Да ли је криза интелигенције у странкама узроковала свеопшту интелектуалну кризу у друштву и, као основно питање: да ли је криза страначке

интелектуалне елите протерала елиту из Србије?

На питање може ли једна странка да има у својим редовима делатну интелектуалну елиту, наша политичка традиција, али и савремена политика дају веома негативан, разочаравајући али и опомињући одговор.

Обнављање вишестраначког живота било је у знаку изузетне улоге тадашње интелектуалне елите која је формирана у опозиционим круговима грађанског друштва и она је имала значајну, а некада и одлучујућу улогу у креирању укупних односа на политичкој сцени и могло се у великој мери препознавати да је политичка елита чинила и страначку елиту. Тада су у политичком животу још увек постојала снажна тежња ка остваривању темељних демократских и либералних вредности, вера у идеале слободе и политичке еманципације, као и окренутост ка заступању општих друштвених интереса и достизања врлине. Међутим, наш вишестраначки живот и начин на који и данас функционишу наше странке као затворене, запарложене и олигархијски устројене организације веома брзо је довео до одвајања истинске интелектуалне елите од страначке елите која се окренула остваривању својих ускостраначких и личних интереса, а политика се убрзано претварала у бескрупулозну политичку трговину у којој није било места за елементарну политичку начелност и приврженост темељним демократским принципима и вредностима.

И у таквом приступу политици, где се и најприземнија политичка поткусуривања проглашавају за врхунац тзв. реалног приступа у политици, стварана је антиинтелектуална атмосфера у странкама, тако да ту више није било места за људе који теже остваривању демократских идеала и поштовању основних демократских и

Како сачувати стид, скромност и врлину

Пише: Маринко М. Вучинић
субота, 27 септембар 2014 10:27

либертерских вредности, што је коначно и довело до потпуног одвајања страначке и интелектуалне елите

И у таквом приступу политици, где се и најприземнија политичка поткусуривања проглашавају за врхунац тзв. реалног приступа у политици, стварана је антиинтелектуална атмосфера у странкама, тако да ту више није било места за људе који теже остваривању демократских идеала и поштовању основних демократских и либертерских вредности, што је коначно и довело до потпуног одвајања страначке и интелектуалне елите. Она изнад свега у себи носи дух пристојности, критичности, начелности и сталног преиспитивања, а очигледно да нашим странкама није добродошао овакав сој људи, јер оне и немају изграђену потребу да имају корпус идеја и идеала које заступају у свом политичком деловању. Зато је за интелектуалну елиту остао веома сужен простор за исказивање и присутност у нашем политичком животу. И то је само део процеса општег повлачења наших грађана из политичког живота и ширења све већег разочарења и губљења наде да је могуће остварити озбиљне промене у политичком систему који су изградиле наше псудоинтелектуалне страначке елите које су све слабијег квалитета и потенцијала.

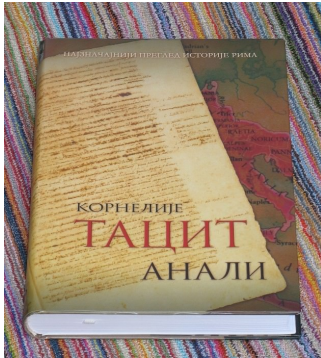
То је логична последица начина на који функционишу наше странке које су саме себи довољне јер их интересује само освајање и одржавање на власти, без обзира на то каква се политикантска комбинаторика и трговина праве.

Реч је о веома јасном распознавању све већег јаза између растућег демократског потенцијала нашег друштва који прати своју динамику развоја, и страначког живота који је затворен у свом олигархијском и недемократском устројству

Ако често понављамо да сваки народ има владу какву заслужује, слободно можемо рећи да свака странка заслужује страначку интелектуалну елиту која је поданички опслужује. Последица овог процеса се сагледава у чињеници да је не само дубока и разорна друштвена криза протерала истинску интелектуалну и политичку елиту из политичког и страначког живота, већ су том погубном подухвату и странке имале свој одлучујући утицај и значај. Ту се назире још једна веома значајна одлика у функционисању нашег савременог друштва која додатно подстиче и продубљује кризу нашег страначког живота. Реч је о веома јасном распознавању све већег јаза између растућег демократског потенцијала нашег друштва који прати своју динамику развоја, и страначког живота који је затворен у свом олигархијском и недемократском устројству. Зато нас не може много изненадити што странке не могу да озбиљно покрену енергију друштва, а самим тим и значајне политичке и социјалне процесе модернизације јер су изгубиле своје утемељење у самом друштву и немају могућност и снагу да унесу неопходне иновације у укупни друштвени живот.

Сада живимо у овој застрашујућој деградацији самог појма и смисла интелектуалне елите која може постојати једино ако представља и брани пре свега достојанство људске слободе, морални интегритет и веродостојност залагања за демократске идеале за чије се заступање морају поднети и натежа искушења и изазови. Оно што се данас назива тзв. страначком интелектуалном елитом је најбруталнија негација ових принципа јер је она оптерећена аферама око плагирања доктората, финансијских махинација, бахаташћу и осиношћу, спремношћу да учествује у стварању личног режима и изградњи новог култа личности који се везује за новорођеног преображеног напредњачког вођу.

У овом тексту се поново обраћамо Тацитовим „Аналима“ и његовом опису Нероновог разарања републиканских врлина чије поштовање је чинило основну снагу Рима. „Али ускоро позове он цели римски народ који га је ковао у звезде. Народ као народ, био је жељан забаве и срећан што и цар воли оно што и он. И верујући да је љага мања ако је њоме укаљано више њих, извео је на сцену потомке славних породица које је сиромаштво гонило да се продају. Иако су сви они помрли, не бих хтео да им наводим имена из поштовања према њиховим прецима. Срамота пада за то на онога ко им је радије давао новац да чине оно што им није доликовало него да не чине то. Натерао је чак и виђене витезове римске, помоћу огромних поклона да се ставе у службу арене: али поклон од онога у чијим је рукама власт има више карактер принуде. Чак се и на поштен начин тешко може очувати чист образ. Како су се могли у тој утакмици порока сачувати стид, скромност, врлина?“.

Наша страначка политика је сада у општој служби арене и политичке пијаце, естрадизована, упростачена, опрхвана одбраном својих најприземнијих страначких и личних интереса. Зато је она и остала без интелектуалне и идејне супстанце

То се пита и наш савремени човек јер, чим су нарушене најважније републиканске врлине, драстично се отвара једно од најважнијих питања политике: однос власти и интелектуалаца који чине кичму сваке политичке елите. То је најкомплекснији и најдраматичнији однос који је у самом средишту не само политичке теорије, већ и политике као делатности која треба да омогући заступање општих интереса и формирање и функционисање демократских институција. Наша страначка политика је сада у општој служби арене и политичке пијаце, естрадизована, упростачена, опрхвана одбраном својих најприземнијих страначких и личних интереса. Зато је она и остала без интелектуалне и идејне супстанце.

Недостатак веродостојне страначке интелектуалне елите се настоји надоместити

Како сачувати стид, скромност и врлину

Пише: Маринко М. Вучинић
субота, 27 септембар 2014 10:27

агресивним маркетингом, непрестаним спиновањем и укључивањем у страначки живот тзв. јавних личности - певачица, глумаца, спортиста, водитеља и водитељки и инстант списатељица. Али, наше странке су одавно поништиле сваку могућност да се створе елементарни услови за учешће истинске интелектуалне елите не само у страначком већ и укупном друштвеном и политичком животу.